

Posudek oponenta disertační práce PhDr. Vladěny Jaremové

„Kognitivní porucha u pacientů s akutním onemocněním mozku: Profil a rehabilitace“

předkládané v roce 2024 na Katedře psychologie FF UK

I. Stručná charakteristika práce

Předložená disertační práce PhDr. Jaremové se věnuje rezonujícím tématu neurokognitivní rehabilitace a to především v post-akutní neurologické péči. Ačkoliv se jedná o téma vysoce aktuální a v klinické praxi velmi potřebné, jak autorka ve své disertační práci správně uvádí, stále není v českém zdravotnictví (a zdravotní péči) koncept neurokognitivní rehabilitace v post-akutní neurologické péči pevně ukotven, a tudíž v klinické praxi ani běžně používán. Dosud nebyly vypracovány národní doporučené postupy (či operativní doporučení) a nebo certifikovaná metodika MZ ČR odrážející toto téma.

Výše uvedené si tudíž zaslouhuje systematickou aktivitu, a to mj. v rámci interdisciplinárního přístupu, jak autorka správně uvádí, komentuje a svou systematickou vědecko-výzkumnou a edukační činností, která tvoří základ disertační práce, i konkrétně dokazuje.

II. Stručné celkové zhodnocení práce

Předložená disertační se svým formátem i obsahem mírně odlišuje od „standardních“ medicínských disertačních prací (které jsou často předkládány formou komentářů k publikovaným výstupům). Tato „odlišnost“ však v žádném případě nesnižuje kvalitu dosažených a předložených výsledků autorky a celkového odborného dojmu a potenciálního dopadu výsledků této práce.

PhDr. Jaremová ve své disertační práci předkládá a diskutuje jasné a hmatatelné výsledky, prezentuje inovativní přístup v oblasti neuropsychologie a neurokognitivní rehabilitace, ukazuje důležitost a nezbytnost týmové a mezioborové spolupráce. V oblasti post-akutní neurokognitivní rehabilitace dosahuje mimořádných výsledků v podobě obhájené Certifikované metodiky MZ ČR (která dosud v ČR chyběla) a úspěšně dokončeného grantového projektu TAČR (IS Eddie).

III. Podrobné zhodnocení práce a jejích jednotlivých aspektů

Dovolím si podotknout, že disertační práce PhDr. Jaremové přináší významné a inovativní výsledky v oblasti neuropsychologie a neurokognitivní rehabilitace. Autorka dle mého pohledu (neurologa a klinického výzkumníka v oblasti neurologie a neuroradiologie) dosahuje mimořádných výsledků. Disertační práce PhDr. Jaremové prezentuje významné a inovativní výsledky v oblasti neuropsychologie a neurokognitivní rehabilitace, které mají potenciál být implementovány do běžné klinické praxe napříč ČR a být v budoucnu zdrojem validních multicentrických dat.

V teoretické části disertační práce se autorka systematicky a srozumitelně věnuje současnému stavu neurorehabilitace v ČR i v zahraničí, systematicky uvádí vzdělávací systémy a aktivity odborných společností ve světě a v ČR, rozebírá diagnostiku kognitivních deficitů u pacientů s postižením mozku s důrazem na akutní fázi péče, smysluplně a stručně vysvětluje skrínigové nástroje pro určení akutního kognitivního deficitu (s vědomím rozdílnosti škálování v podmínkách péče na JIP vs. v ambulanci psychologa), a rovněž detailně představuje vlastní koncept transferu Addenbrooke's Cognitive Examination (ACE-R) na CHC model. S výše uvedeným pak tým kolem PhDr. Jaremové dále pracuje v rámci vývoje chytrého neurorehabilitačního nástroje IS Eddie (opět příklad mezioborové a meziuniverzitní spolupráce).

Teoretická část je logicky propojena s konkrétními vědecko-výzkumnými a edukačními úspěchy PhDr. Jaremové a týmu, se kterým dlouhodobě a systematicky spolupracuje. Předložená disertační práce obsahuje řadu dílčích návodných kroků a informací. Dovolují si vyzdvihnout následující: vytvoření teoretického a praktického kurzu „Neurokognitivní rehabilitace pro zdravotnické pracovníky“ (kurzy již pravidelně probíhají ve FN Ostrava – pracoviště autorky); získání/obhájení certifikované metodiky MZ ČR pro neurokognitivní rehabilitaci pacientů s akutním postižením mozku a její úspěšnou implementaci na pracovišti autorky (v r. 2024); podíl na vývoji digitalizovaného nástroje pro diagnostiku a terapii neurokognitivního postižení v prostředí akutní péče (IS Eddie, financováno účelovou podporou TAČR) – na dalším vývoji se pracuje i nadále.

Formální úroveň práce

Text práce je přehledný a čtivý i pro člověka, který není přímo z oboru psychologie/neuropsychologie. Ke grafickému zpracování nemám zásadních připomínek. V textu je jen minimum pravopisných chyb, autorka pracuje koherentně se zkratkami a referencemi. Autorka řádně uvádí relevantní zdroje (citace) - uvedené zdroje v disertační práci hodnotím jako dostatečně extenzivní.

Vlastní přínos

PhDr. Jaremová svou disertační prací významně přispěla k rozvoji oblasti neurokognitivní rehabilitace v post-akutní neurologické péči v České republice.

Její klíčové přínosy zahrnují:

1. Vytvoření a implementace teoretického a praktického kurzu Neurokognitivní rehabilitace pro zdravotnické pracovníky, který je již pravidelně realizován ve FN Ostrava.
2. Získání a obhájení certifikované metodiky Ministerstva zdravotnictví ČR pro neurokognitivní rehabilitaci pacientů s akutním postižením mozku, včetně její úspěšné implementace na pracovišti autorky (2024).
3. Významný podíl na vývoji digitalizovaného nástroje IS Eddie pro diagnostiku a terapii neurokognitivního postižení v prostředí akutní péče.
4. Inovativní přístup k transferu Addenbrooke's Cognitive Examination (ACE-R) na CHC model, který přispívá k lepšímu porozumění a využití diagnostických nástrojů.
5. Systematická vědecko-výzkumná a edukační činnost, která vyplňuje mezeru v současné klinické praxi a přispívá k ukotvení konceptu neurokognitivní rehabilitace v českém zdravotnictví.
6. Systematické a logické prosazování interdisciplinárního přístupu a mezioborové spolupráce v oblasti neuropsychologie a neurokognitivní rehabilitace.

Tyto přínosy mají potenciál být implementovány do běžné klinické praxe napříč Českou republikou a sloužit jako základ pro další multicentrický výzkum v této oblasti.

IV. Dotazy k obhajobě

- 1) Jak hodnotíte potenciál Vámi vytvořeného kurzu Neurokognitivní rehabilitace pro zdravotnické pracovníky z hlediska jeho rozšíření do dalších zdravotnických zařízení v České republice a jaké případné překážky vidíte v jeho širší implementaci?
- 2) Můžete blíže popsat proces transferu Addenbrooke's Cognitive Examination (ACE-R) na CHC model a vysvětlit, jaké konkrétní výhody tento přístup přináší pro diagnostiku a terapii neurokognitivního postižení v akutní péči?
- 3) Jaké další kroky považujete za klíčové pro pevnější ukotvení konceptu neurokognitivní rehabilitace v post-akutní neurologické péči v českém zdravotnictví a jak by podle Vás měla vypadat ideální mezioborová spolupráce v této oblasti – tzn. uveďte příklad dobré klinické praxe z Vašeho pracoviště (FNO)?

V. Závěr

Předběžně klasifikuji předloženou disertační práci jako ***prospěla a jednoznačně doporučuji k obhajobě.***

23.9. 2024

doc. MUDr. Ondřej Volný, Ph.D.